

Column Annelies Hogenbirk: Presentisme slecht idee bij griep

Nu de zomer voor veel mensen op zijn einde loopt, neemt de aandacht voor de Mexicaanse griep weer toe. Moet er wel een eind aan de schoolvakanties komen, of is het beter kinderen nog maar even thuis te houden om besmetting te voorkomen? En moet u zelf geen voorzorgsmaatregelen nemen? Wast u uw handen wel genoeg? Slaapt u wel genoeg en eet u wel gezond?

Griep is geen onbekend verschijnsel en normaliter valt het aantal slachtoffers gelukkig mee. Jaarlijks sterven in Nederland zo'n 1000 mensen aan de griep. Wereldwijd zelfs tussen de 250.000 en de 500.000. Als een epidemie echter extreme vormen aanneemt, kan dit aantal snel stijgen. De laatste keer dat Nederland serieuzer werd getroffen was met de Spaanse griep in 1918, toen er zo'n 16.000 mensen meer stierven aan de ziekte dan gebruikelijk was.

Volgens de wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is de Mexicaanse griep door het H1N1 virus inmiddels aanwezig in meer dan 160 landen. Er zijn officieel meer dan 160.000 mensen ziek en inmiddels ook meer dan 1100 doden te betreuren. Vooral nog zijn vooral mensen in Noord-, Midden en Zuid Amerika slachtoffer. Maar er is wel degelijk sprake van een wereldwijd probleem. Het zijn vooral de snelle verspreiding en de kans op mutaties die zorgen baren.

Naast de persoonlijke gevolgen hangt er ook een economisch prijskaartje aan een grieppandemie. Denk aan de kosten voor de gezondheidszorg (Tamiflu, artsbezoek, ziekenhuisopname). Maar ook aan productiviteitsverlies door verzuim. Wie ziek wordt door griep, wordt geadviseerd minimaal 5 werkdagen thuis te blijven. Bij een modaal inkomen kost een niet-gewerkte dag zo'n 150 euro. In Nederland werken zo'n 8 miljoen mensen. Als één-derde hiervan getroffen wordt, kan dit een schadepost opleveren van bijna €2 miljard. Uiteraard is deze sigarendoosberekening sterk vereenvoudigd maar het is duidelijk dat de wereldeconomie, die toch al krimpt door de financiële crisis, door een flinke griepepidemie een extra tik krijgt. Na de SARS uitbraak in Zuid-Oost Azië liet de Wereldbank weten dat een nieuwe griepepidemie met Spaanse griep-achtige omvang de wereldeconomie met maar liefst 4,8% zou kunnen doen krimpen. Geen plezierig vooruitzicht.

Toch maar doorwerken dan? Dat hangt er van af. Thuisblijven uit angst is onnodig en zou de economische schade helemaal groot maken. Doorwerken als je al ziek bent is echter zeer af te raden. Lang niet iedereen die ziek is, blijft daadwerkelijk thuis. Amerikanen hebben een mooi woord voor dit fenomeen: *presenteism*. Deze term duidt aan dat mensen ondanks ziekteverschijnselen uit bijvoorbeeld plichtsbesef toch komen werken. Dat lijkt plezierig voor de werkgever, maar is het eigenlijk niet. Met koorts kun je minder goed presenteren en zeker in het geval van een infectieziekte is het risico groot dat je andere mensen aansteekt. Thuis uitzielen is dus het devies, want nog meer mensen ziek betekent alleen maar meer persoonlijk leed en een grotere schadepost.

augustus 2009